یادداشت

تأثیر توسعه‌نیافتگی بر نارضایتی در مناطق کردنشین

طاهره نوری، پژوهشگر دیده‌بان حقوق بشر کردستان ایران: مسئله توسعه‌نیافتگی منطقه‌ای یکی از چالش‌های جدی در بسیاری از کشورهای جهان، از جمله ایران است. از آنجایی که در جوامع چندقومیتی، شکل‌گیری وحدت ملی پایدار مستلزم تحقق عدالت اجتماعی، اقتصادی و سیاسی برای تمامی اقشار و مناطق است، در غیاب این عدالت، گروه‌هایی از جامعه ممکن است به‌تدریج احساس انزوا، نادیده‌گرفته‌شدن پیدا کنند. در این میان، مناطق کردنشین کشور با سابقه‌ای طولانی از مشکلات اقتصادی، ضعف زیرساختی و اجتماعی، نرخ بالای بیکاری و محرومیت نسبی به‌ویژه در مقایسه با مناطق مرکزی، با وضعیتی مواجه‌اند که بعضا زمینه‌ساز بروز نوعی نارضایتی در بخشی از جامعه محلی شده است.

۱. بررسی واقعیت‌های اقتصادی در مناطق کردنشین

مناطق کردنشین در غرب و شمال غرب ایران -شامل استان‌هایی مانند کردستان، کرمانشاه، ایلام و بخش‌هایی از آذربایجان غربی- در طول دهه‌های اخیر از نرخ بیکاری بالا، نبود زیرساخت‌های مناسب صنعتی، کشاورزی ناکارآمد و ضعف خدمات عمومی رنج برده‌اند. بسیاری از شاخص‌های توسعه انسانی مانند سطح درآمد، آموزش، بهداشت و سرمایه‌گذاری صنعتی در این مناطق، پایین‌تر از میانگین ملی است. به عنوان نمونه، برخی شهرستان‌های کردنشین از نرخ بیکاری دورقمی رنج می‌برند و بخش زیادی از جوانان به دلیل نبود فرصت شغلی مناسب، به شغل‌های غیررسمی یا مهاجرت به کلان‌شهرها روی می‌آورند. عدم حمایت مؤثر از کشاورزی که یکی از پایه‌های اقتصادی این مناطق است و نبود صنایع تبدیلی یا بازار مناسب برای محصولات بومی، این روند را تشدید کرده است. محرومیت این مناطق دلایل متعددی دارد، از جمله:

- قرارگیری در مناطق مرزی کوهستانی با دسترسی سخت به بازارها؛
- تأثیرات جنگ ایران و عراق که به زیرساخت‌های استان‌های غربی آسیب جدی وارد کرد؛
- کمبود سرمایه‌گذاری دولتی و خصوصی به دلایل امنیتی و اداری؛
- ضعف برنامه‌ریزی منطقه‌ای برای توسعه متوازن.

این شرایط، به شکل مداوم در حال بازتولید فقر و نابرابری هستند؛ فقر نه‌فقط در قالب اقتصادی، بلکه در قالب احساس «کم‌توجهی ساختاری» و «تبعیض نهادی» که در بلندمدت پیامدهای اجتماعی عمیقی به همراه دارد.

۲. شکاف توسعه‌ای و شکل‌گیری احساس تبعیض

یکی از نتایج مهم توسعه‌نیافتگی مزمن، شکل‌گیری احساس تبعیض و نادیده‌گرفته‌شدن در میان مردم محلی است. توسعه‌نیافتگی صرفا یک مشکل اقتصادی نیست، بلکه بستر مهمی برای شکل‌گیری شکاف‌های اجتماعی و هویتی به شمار می‌رود. این احساس، بیش از آنکه لزوما ناشی از سیاست‌گذاری صریح تبعیض‌آمیز باشد، ناشی از «ادراک نابرابری» در بهره‌مندی از منابع، فرصت‌ها و توجه دولت مرکزی است. در مناطق قومی، مانند مناطق کردنشین، این احساس نارضایتی اغلب با «هویت قومی» و «هویت فرهنگی» گره می‌خورد و به صورت مضاعف عمل می‌کند؛ به طوری که نارضایتی اقتصادی می‌تواند به نارضایتی سیاسی یا فرهنگی نیز ترجمه شود.

۳. فرصت‌طلبی گروه‌های مسلح کردی؛ بهره‌برداری از خلأ توسعه‌ای و اجتماعی

در چنین شرایطی، گروه‌های مسلح کردی -چه آنهایی که در خارج از مرزها مستقرند و چه آنهایی که در داخل فعالیت‌های پراکنده دارند- دقیقا در این بستر اجتماعی فعالیت و تلاش می‌کنند از نارضایتی‌های اقتصادی و اجتماعی برای جذب نیرو، مشروعیت‌بخشی به گفتمان خود و افزایش نفوذ بهره‌برداری کنند. آنها با شناخت دقیق از نارضایتی‌های محلی و با تأکید بر محرومیت و ناکامی‌های توسعه‌ای تلاش می‌کنند خود را نه صرفا به عنوان یک گروه مسلح، بلکه به عنوان «مدافع حقوق مردم کرد» معرفی و سعی می‌کنند خلأ اعتماد بین مردم و دولت را پر کنند. استراتژی این گروه‌ها معمولا سه‌مرحله‌ای است:

- بازنمایی محرومیت‌ها و تبعیض‌ها در قالب گفتمان‌های حقوق‌بشری و قومی؛
- جذب جوانان ناراضی با وعده عدالت، مشارکت یا حتی رهایی قومی؛
- تثبیت پایگاه اجتماعی ولو اندک، با اتکا به مشکلات اقتصادی و فرهنگی محلی.

واقعیت این است که هرچند اغلب مردم کرد، گرایشی به این گروه‌ها ندارند و روش‌های مسلحانه را برنمی‌تابند و با روش‌های خشونت‌آمیز این گروه‌ها مخالف‌اند، اما در شرایط غیاب یک توسعه متوازن و پایدار و در صورت تداوم شرایط موجود، احتمال کشیده‌شدن بخشی از جامعه به سمت این گروه‌ها، خصوصا در میان جوانان بیکار، وجود دارد. هرچقدر شرایط اقتصادی، خدمات عمومی، آموزش، مشارکت سیاسی و حس امنیت اجتماعی پایین‌تر باشد، فضا برای مانور آنها بیشتر می‌شود و تداوم این موضوع نه‌تنها امنیت منطقه را تهدید می‌کند، بلکه شکاف اجتماعی و بی‌اعتمادی را نیز عمیق‌تر خواهد کرد.

۴. مدیریت امنیتی در برابر رویکرد توسعه‌محور؛ کدام راه واقع‌گرایانه‌تر است؟

راه‌حل این مسائل صرفا امنیتی نیست. اگرچه برخورد با گروه‌های مسلح در چارچوب حفظ امنیت ملی ضروری است، نباید فراموش کرد که ریشه نارضایتی اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی را نمی‌توان صرفا با ابزار امنیتی درمان کرد. واقع‌گرایی ایجاب می‌کند که به‌جای انکار مشکلات، با نگاه توسعه‌محور و با درک زمینه‌های محلی، سیاست‌هایی اتخاذ شود که به رفع تبعیض‌های ساختاری، تقویت سرمایه‌گذاری در مناطق محروم، ایجاد شغل، توسعه مشارکت اجتماعی و سیاسی و احیای حس تعلق ملی کمک کند. تجربه جهانی -از عراق تا ترکیه و حتی کشورهای آفریقایی- نشان داده که واقع‌گرایانه‌ترین راه، ترکیبی از حفظ امنیت در کنار اجرای توسعه هدفمند، متوازن و مشارکتی است. این به معنای:

- تمرکز ویژه بر زیرساخت‌های اقتصادی، صنعتی و کشاورزی در مناطق کردنشین؛
- ارتقای کیفیت آموزش و بهداشت با هدف کاهش شکاف توسعه انسانی؛
- افزایش نقش مردم محلی در تصمیم‌گیری‌های منطقه‌ای؛
- تقویت رسانه‌ها و نهادهای فرهنگی محلی برای تقویت هویت ملی در چارچوب تنوع فرهنگی.

نتیجه‌گیری

نارضایتی‌های اقتصادی و اجتماعی در مناطق کردنشین، در بستری از توسعه‌نیافتگی تاریخی و ضعف سیاست‌های منطقه‌ای شکل گرفته‌اند. این شرایط، اگرچه لزوما به واگرایی نمی‌انجامد، اما در غیاب تدبیر درست، می‌تواند به بستری مناسب برای شکل‌گیری و نفوذ گروه‌های مسلح و افزایش تمایلات و گفتمان‌های واگرایانه بدل شود؛ گروه‌هایی که با استفاده از مشکلات واقعی، شعارهای اغراق‌آمیز را به بخشی از جامعه القا می‌کنند. نگاه صرفا امنیتی، اگرچه در کوتاه‌مدت ممکن است مانع بحران شود، اما در بلندمدت نمی‌تواند ضامن ثبات باشد. تنها راه واقع‌گرایانه برای مقابله با این روند، به‌کارگیری راهبرد توسعه پایدار، متوازن و مشارکتی، بدون انکار مشکلات یا نادیده‌گرفتن نگرانی‌های امنیتی و توجه به ریشه‌های اجتماعی و اقتصادی بحران برای حل اساسی آنهاست. در نتیجه، توسعه متوازن، تقویت اعتماد متقابل بین مردم و دولت و کاهش احساس تبعیض، مؤثرترین راهکارها برای جلوگیری از مشکلات پیش‌گفته هستند.

تازه‌ترین گزارش مرکز آمار ایران از رشد شاخص فلاکت در بهار ۱۴۰۴ حکایت دارد

خوزستانِ نفت‌خیز، رکورددار شد

مهفام سلیمان‌بیگی: شاخص فلاکت در فصل بهار امسال قد کشید و به ۴۲.۲ درصد رسید. در گزارش مرکز آمار ایران از شاخص فلاکت یک نکته درخور توجه به چشم می‌آید و آن اینکه استان نفت‌خیز ایران، یعنی خوزستان، در فصل بهار امسال رکورددار فلاکت در کشور شده است.

رشد شاخص فلاکت در بهار امسال

شاخص فلاکت از ترکیب نرخ تورم و نرخ بیکاری به دست می‌آید و در بهار امسال به عدد نگران‌کننده ۴۲.۲ درصد رسیده است؛ عددی که پشت آن، قصه میلیون‌ها خانواری خوابیده که هر روز بیشتر از دیروز برای زندگی عادی تلاش می‌کنند. براساس تازه‌ترین گزارش مرکز آمار ایران، نرخ تورم سالانه تا پایان خرداد امسال به ۳۴.۵ درصد رسیده و در همین بازه، نرخ بیکاری فصل بهار نیز ۷.۷ درصد اعلام شده است. وقتی این دو عدد را کنار هم بگذاریم، به شاخص فلاکت می‌رسیم که امسال نسبت به پایان سال ۱۴۰۳، نزدیک به دو واحد رشد کرده است. شاخصی که معرف میزان رفاه است و سال گذشته روی عدد ۴۰.۳ ایستاده بود، حالا بیش از دو پله بالا رفته است. این یعنی نه‌تنها فشار اقتصادی کاهش نیافته، بلکه در همان سه‌ماهه اول سال ۱۴۰۴، نفس مردم تنگ‌تر هم شده است. در این میان، جالب است که استان نفت‌خیز ایران یعنی خوزستان، در صدر فهرست فلاکت قرار دارد. خوزستان، استانی که با تورم ۳۵.۶درصدی و بیکاری ۱۱درصدی، به شاخص فلاکت ۴۶.۶ درصد رسیده است. توجه به این نکته مهم است که خوزستان در شرایطی صدرنشین شاخص فلاکت شده است که تا سال گذشته نام این استان در رده پنجم فهرست شاخص فلاکت بود. خوزستان حالا نه‌تنها با تنش‌های زیست‌محیطی، بلکه با فشاری طاقت‌فرساتر از همیشه در حوزه معیشت هم دست‌وپنجه نرم می‌کند. دومین نام در فهرست فلاکت نیز نام پهناورترین استان ایران یعنی کرمان است با شاخص ۴۵.۹ درصد. پس از آن استان لرستان با ۴۵.۸ درصد قرار داد. در این میان، سه استان خراسان جنوبی، یزد و زنجان از نظر شاخص فلاکت، وضعیت بهتری را نسبت به میانگین کشوری ثبت کرده‌اند. خراسان جنوبی با تورم ۳۱.۹ درصد و بیکاری شش درصد، شاخص فلاکت ۳۷.۹ درصد را ثبت کرد. استان یزد نیز با شاخص ۳۸.۶ درصد و زنجان با ۳۹.۶ درصد در رده‌های بعدی قرار گرفته‌اند. وضعیت نامساعد رفاه عمومی زمانی بیشتر به چشم می‌آید که ضریب جینی نیز در کنار این آمارها بنشیند. این شاخص که میزان نابرابری در توزیع درآمد را می‌سنجد، سال گذشته روی عدد ۰.۳۷ ایستاده بود. هرچه این عدد به صفر نزدیک‌تر باشد، یعنی توزیع ثروت وضعیت بهتری را از نظر برابری تجربه می‌کند. عدد ۰.۳۷ درصد ضریب جینی در کشور نشان می‌دهد درآمد در کشور توزیع عادلانه‌ای ندارد و در دست گروه کوچکی متمرکز است. علت افزایش شاخص فلاکت و البته توزیع نابرابر درآمد در بهار سال جاری را شاید بتوان در افزایش هم‌زمان تورم نقطه‌به‌نقطه و بیکاری، آن هم در کنار کاهش ارزش ریال، تحریم‌های بین‌المللی و سیاست‌های پولی انبساطی بانک مرکزی دانست و چهره فقر در کشور بعد از دهه ۹۰ رنگ عوض کرده و نابرابری درآمد و فلاکت تشدید شده است. در سال ۱۴۰۲، آمارهای رسمی حاکی از آن است که حدود ۳۰ درصد از مردم زیر خط فقر مطلق قرار داشته‌اند؛ یعنی از هر سه ایرانی، یک نفر حتی توان تأمین نیازهای اولیه‌ای همچون خوراک، پوشاک و سرپناه را نداشته است.

اقتصاددانان چه می‌گویند؟

لطفعلی بخشی، اقتصاددان، درباره دلایل افزایش شاخص فلاکت در فصل بهار امسال به «شرق» توضیح می‌دهد: «با توجه به روندهایی که اقتصاد ایران طی می‌کند و پیش‌بینی‌هایی که می‌شد، منطقا این عدد باید بالاتر هم می‌رفت. همه انتظار شاخص فلاکت بالاتری را داشتند؛ چون کشور از نظر سرمایه‌گذاری اوضاع بسیار نامناسبی دارد و از نظر روابط بین‌المللی، مبادلات بین‌المللی و مبادلات بانکی نیز وضعیت نامساعد است و تزریق درآمدهای نفتی به اقتصاد کشور کند و فرسایشی شده است. اوضاع و احوال فعالیت بخش خصوصی هم برای همه کم‌وبیش عیان است». او در ادامه می‌گوید: «البته این را نباید به حساب یک موفقیت گذاشت؛ این موضوع ناشی از سکته‌هایی است که گاه در اقتصاد رخ می‌دهد. بازارهای کشور به‌شدت راکد است و مدت‌هاست به اغما رفته‌اند. علت اغمای اقتصاد و بازارها به چشم‌انداز مبهم سیاست خارجی برمی‌گردد». این کارشناس همچنین توضیح می‌دهد که با اخراج گسترده مهاجران غیرقانونی امکان دارد وضعیت بازار کار برای ایرانیان بهبود داشته باشد و روند تعدیل نیرو کند شود. او با اشاره به توزیع گسترده انواع یارانه در اقتصاد کشور نیز تأکید می‌کند که همین موضوع یک عامل مهم برای جلوگیری از تشدید نابرابری در توزیع درآمد و بدترشدن وضعیت ضریب جینی بوده است. جعفرخیرخواهان، دیگر اقتصاددان نیز به «شرق» توضیح می‌دهد که عدد ۴۰درصدی شاخص فلاکت آن‌قدر چشمگیر و بالاست که ممکن است افزایش دودرصدی آن، رشد چندانی به نظر نیاید. به گفته این اقتصاددان، در یک اقتصاد نرمال حداکثر نرخی که می‌توان برای شاخص فلاکت قائل شد، حدود ۱۰ درصد است. او در ادامه با اشاره به وضعیت ابهام‌آمیز روابط خارجی و افزایش نااطمینانی در اقتصاد کشور می‌گوید: «شرایط بی‌ثباتی که امروز در اقتصاد با آن مواجه هستیم، می‌تواند بسیاری از طرح‌های توسعه و سرمایه‌گذاری را متوقف کند و موجب ازدست‌رفتن سرمایه شود. ضمن اینکه در بخش خصوصی هم وضعیت فعلی می‌تواند به‌شدت به بیکاری دامن بزند». به باور او با وجود شرایط ایجادشده، از این به بعد در بیشتر نگاه‌ها حتی اگر بیکاری علنی و تعدیل هم اتفاق نیفتد، بسیاری از امتیازات شغلی و رفاه کارگران مثل امکان اضافه‌کاری یا کار پاره‌وقت برای داشتن درآمد بیشتر از بین می‌رود. از نگاه این اقتصاددان، با کاهش تولیدی که به‌زودی رقم خواهد خورد، نیروی کار چه بیکار شود و چه به کار ادامه دهد، دریافتی کمتری خواهد داشت و این روی سطح زندگی بسیاری اثرگذار می‌شود. او تأکید دارد که دولت برای جلوگیری از تشدید این وضعیت باید حمایت‌های خود را از بخش خصوصی افزایش دهد.

داده‌های تجاری سه ماه ابتدای سال ۱۴۰۴ نشان می‌دهد؛

سقوط صادرات گاز

کاوه نصرتی: صادرات گاز ایران در سه ماه نخست امسال سقوط کرد. بر این اساس، صادرات غیرنفتی کشورمان در سه‌ماهه نخست سال ۱۴۰۴ به ۱۱ میلیاردو ۶۵۴ میلیون دلار رسیده که این مبلغ در دوره مشابه سال قبل معادل ۱۳ میلیاردو ۵۱۷ میلیون دلار بوده است. کاهش در حدود دو میلیارد دلاری صادرات غیرنفتی در این بازه زمانی عمدتا به دلیل کاهش صادرات گاز طبیعی مایع‌شده به کشورهای عراق و ترکیه بوده است.

رقم صادرات این محصول در سال قبل بیش از ۱.۵۷ میلیارد دلار بوده که در بهار امسال به ۴۵۵ میلیارد دلار سقوط کرده است. افزایش ناترازی‌ها در حوزه انرژی عامل اصلی این کاهش صادرات است. کاهش قیمت‌های جهانی محصولات پتروشیمی صادراتی در کنار کاهش تولید این شرکت‌ها و کاهش مقداری صادرات در پی افت تخصیص انرژی از دیگر عوامل کاهش صادرات به اصطلاح غیرنفتی کشور است.

واردات سه‌ماهه نخست سال جاری در حدود ۱۳ میلیارد دلار بوده است. به این ترتیب تراز تجاری اقتصاد کشور بدون در نظر گرفتن صادرات نفت خام و میعانات گازی در حدود ۱.۳۵ میلیارد دلار بوده است. واردات کشور در فصل بهار سال قبل در حدود ۱۴.۳ میلیارد دلار بوده است.

واردات طلا در دوره سه‌ماهه نخست سال جاری به ۹۶۵ میلیون دلار رسیده که دو برابر مدت مشابه سال قبل است. با این حال واردات طلا در خردادماه کاهش محسوسی را نسبت به اردیبهشت‌ماه داشته است. در حالی که واردات فروردین و اردیبهشت امسال به ترتیب معادل شش هزارو ۵۰۰ تن و سه هزار تن بوده، این میزان در خردادماه به هزارو ۳۳ تن کاهش یافته است.

به نظر می‌رسد کاهش واردات طلا مرتبط با کاهش آمار صادرات گاز طبیعی مایع‌شده به کشورهای عراق و ترکیه باشد. تشدید ناترازی تولید و مصرف انرژی منجر به کاهش صادرات گاز طبیعی مایع‌شده به این دو کشور شده است. آمار صادرات این فرآورده در سه‌ماهه نخست امسال نسبت به سه‌ماهه ۱۴۰۳ افت بیش از ۷۰درصدی داشته است. لازم به ذکر است که بخش اصلی واردات طلای کشور نیز از این دو کشور انجام می‌شود.

دولت در دو سال اخیر با رشد محسوس واردات طلا به بخش مهمی از تقاضای سرمایه‌گذاری اشخاص درباره حفظ ارزش دارایی‌ها در برابر رشد روزافزون تورم پاسخ داده و کاهش ورود ارز به کشور را تا حدی جبران کرده و از رشد افسارگسیخته نرخ ارز در بازارها به این ترتیب جلوگیری کرده است.

در دو جدول زیر فرآورده‌های اصلی صادراتی کشورمان و همچنین محصولات اصلی واردشده به کشور برحسب میزان، ارزش، قیمت و مقایسه با مدت مشابه سال قبل ارائه شده است.

صادرات اقلام اصلی در سه‌ماهه نخست ۱۴۰۴ و مقایسه با مدت مشابه ۱۴۰۳

ردیف	شرح محصول	سه ماهه اول ۱۴۰۴			سه ماهه اول ۱۴۰۳			رشد (افت) ارزش صادرات
		وزن (تن)	ارزش (میلیون دلار)	متوسط ارزش (دلار/تن)	وزن (تن)	ارزش (میلیون دلار)	متوسط ارزش (دلار/تن)	
۱	پروپان	۱۵۵۱	۸۷۴	۵۶۴	۱۵۹۷	۸۶۴	۵۴۱	۱+ درصد
۲	بوتان	۱۱۲۵	۶۱۱	۵۴۳	۹۸۸	۵۳۲	۵۳۸	۱۵+ درصد
۳	متانول	۲۷۸۴	۵۷۶	۲۰۷	۲۵۲۱	۶۰۳	۲۳۹	۵/۴- درصد
۴	گاز طبیعی مایع شده	۱۴۵۴	۴۵۵	۳۱۳	۵۲۴۱	۱۵۷۶	۳۰۱	۷۱- درصد
۵	قیرنفت	۱۴۸۵	۵۷۴	۳۸۷	۱۷۵۷	۵۷۹	۳۳۰	۱- درصد
۶	سنگ آهن	۳۲۱۰	۲۶۷	۸۳	۲۸۴۸	۲۳۰	۸۱	۱۶+ درصد
۷	انواع پلی اتیلن و مشتقات	۹۰۱	۸۳۴	۹۲۶	۹۳۷	۹۱۰	۹۷۱	۴/۸- درصد
۸	کنسانتره آهن	۳۰۰۰	۲۲۱	۷۴	۹۳۷	۹۱۰	۹۷۱	۷۵- درصد
۹	کاتد مس	۲,۱۴	۱۳۳	۹۳۶۶	۱۹	۱۴۱	۷۴۲۱	۶- درصد
۱۰	شمش فولاد	۴۲۷	۱۷۷	۴۱۵	۱۴۲	۶۷	۴۷۲	۱۶۴+ درصد
۱۱	اوره	۹۲۳	۳۰۹	۳۳۵	۱۴۷۶	۴۲۱	۲۸۵	۵/۲۶- درصد

واردات اقلام اصلی در سه‌ماهه نخست ۱۴۰۴ و مقایسه با سه‌ماهه ۱۴۰۳

ردیف	شرح محصول	واردات سه‌ماهه ۱۴۰۴ (میلیون دلار)	واردات سه‌ماهه اول ۱۴۰۳ (میلیون دلار)	رشد (افت) ارزش واردات
۱	طلا	۹۶۵	۴۷۶	۱۰۳+ درصد
۲	ذرت دامی	۸۸۴	۸۹۰	۰
۳	تلفن‌همراه	۳۷۲	۴۷۰	۲۱- درصد
۴	برنج	۵۰۰	۳۱۰	۶۱+ درصد
۵	روغن دانه آفتابگردان	۵۰۰	۲۲۰	۱۲۷+ درصد
۶	گندم	۲۲۵	۹۵	۱۳۶+ درصد
۷	قطعات الکترونیکی ECU	۱۲۰	۶۲	۹۳+ درصد
۸	پالم اویل	۱۸۳	۱۰۲	۷۹+ درصد
۹	دانه سویا تراریخته	۲۷۵	۲۲۳	۲۳+ درصد
۱۰	قطعات منفصله خودرو	۱۶۷	۳۵۲	۵۲- درصد
۱۱	جو	۲۰۹	۱۲۶	۶۶+ درصد

گزارش

موافقت کردستان عراق با فعالیت خط لوله کرکوک-جیهان

دولت مرکزی عراق از موافقت منطقه کردنشین این کشور با آغاز تحویل نفت به شرکت دولتی بازاریابی نفت عراق (سومو) و ازسرگیری انتقال نفت با خط لوله کرکوک - جیهان خبر داد. به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از رویترز از بغداد، دولت مرکزی بغداد روز جمعه (۲۷ تیر) اعلام کرد با وجود چهارمین روز حمله‌های پهپادی که نیمی از تولید اقلیم کردستان عراق را متوقف کرده است، منطقه کردنشین این کشور پس از دو سال توقف، صادرات نفت با خط لوله کرکوک - جیهان را برای ارسال به پایانه جیهان ترکیه از سر خواهد گرفت. اقلیم کردستان عراق هنوز طرح صادرات را به طور رسمی تأیید نکرده، اما بغداد و اربیل از اواخر فوریه در حال مذاکره برای پایان‌دادن به بن‌بستی هستند که جریان نفت از میدان‌های نفتی منطقه کرکوک واقع در شمال عراق را به پایانه جیهان ترکیه در مدیترانه متوقف کرده است. بر اساس اعلام بغداد، اقلیم کردستان عراق بلافاصله تحویل روزانه حداقل ۲۳۰ هزار بشکه به شرکت دولتی بازاریابی نفت عراق (سومو) را برای صادرات طبق توافقی تازه که از سوی کابینه دولت مرکزی تأیید شده است، آغاز خواهد کرد. حمله‌های پهپادی به میدان‌های نفتی کردستان عراق روز جمعه هم ادامه داشت و مقام‌های امنیتی شبه‌نظامیان عراقی را منبع احتمالی این حمله‌ها دانستند. این نخستین حمله‌ها از این نوع به میدان‌های نفتی منطقه کردنشین عراق است و هم‌زمان با حمله‌های مشابه به کشتی‌های تجاری در حال تردد در دریای سرخ از سوی شبه‌نظامیان حوثی در یمن رخ داده است. سرویس مبارزه با تروریسم اقلیم کردستان عراق اعلام کرد حمله روز جمعه به یکی از میدان‌های نفتی تحت مدیریت شرکت نروژی دی‌ان‌او در منطقه «طاوکه» اصابت کرده است. این دومین حمله در هفته جاری به تأسیسات تحت مدیریت شرکت دی‌ان‌او است که میدان‌های نفتی «طاوکه» و «پش‌کبیر» را در منطقه زاخو، هم‌مرز با ترکیه، اداره می‌کند. هیچ گروهی مسئولیت این حمله‌ها را طی چهار روز اخیر به‌عهده نگرفته است، اما مقام‌های امنیتی اعلام کرده‌اند که پهپادها از مناطق تحت کنترل شبه‌نظامیان عراقی به پرواز درآمده‌اند. هیچ آسیب جانی گزارش نشده، اما دو مقام انرژی اعلام کردند که تولید نفت در منطقه کردنشین عراق روزانه حدود ۱۴۰ هزار بشکه کاهش یافته و به ۱۵۰ هزار بشکه در روز رسیده است. در بیانیه‌ای از مسرور بارزانی، نخست‌وزیر دولت منطقه‌ای اقلیم کردستان عراق، آمده است دولت تفاهم مشترکی را با دولت مرکزی در بغداد تصویب کرده و منتظر دریافت جزئیات مالی است. توافق‌نامه‌های مشابه در گذشته نتوانسته‌اند ازسرگیری صادرات را تضمین کنند و هنوز مشخص نیست آیا این توافق موفق خواهد شد یا خیر. شرکت‌های گالف کی‌استون پترولیوم انگلیس، جنل‌انرژی ترکیه، دی‌ان‌او نروژ و شماران پترولیوم از شرکت‌های فعال در صنعت نفت اقلیم کردستان عراق هستند. این شرکت‌ها پیش‌تر خواستار حفظ قراردادهای مشارکت در تولید بدون تغییر و تسویه بدهی‌های نزدیک به یک میلیارد دلاری خود تحت هرگونه توافق تازه شده بودند. اقلیم کردستان عراق پیش از توقف فعالیت خط لوله کرکوک - جیهان در مارس سال ۲۰۲۳ میلادی حدود ۴۳۵ هزار بشکه در روز تولید می‌کرد. ایالات متحده آمریکا هم هر دو طرف را برای دستیابی به توافقی به منظور ازسرگیری صادرات با خط لوله کرکوک - جیهان زیر فشار گذاشته است.

نوبت اول

فراخوان مناقصه عمومی دو مرحله ای
تأمین کالا ۰۶۵/ت ک آ ج/۱۴۰۴

شرکت ملی نفت ایران
شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب
شرکت بهره برداری نفت و گاز آغاجاری(سهامی خاص)

شرکت بهره برداری نفت و گاز آغاجاری در نظر دارد فراخوان ارزیابی کیفی جهت برگزاری مناقصه عمومی (خرید ۴۰ قلم در مجموع ۱۹۵ عدد پیگ و متعلقات) به شماره (۲۰۰۴۰۹۳۲۲۸۰۰۰۱۸۷) را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان ارزیابی کیفی از دریافت و تحویل اسناد استعلام ارزیابی کیفی تا ارسال دعوتنامه جهت سایر مراحل مناقصه، از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار فراخوان درسامانه ۱۴۰۴/۰۴/۲۵ می باشد. اطلاعات و اسناد مناقصه عمومی پس از برگزاری فرآیند ارزیابی کیفی و ارسال دعوتنامه از طریق سامانه ستاد به مناقصه گران ارسال خواهد شد. حداقل امتیاز ارزیابی کیفی ۵۰ امتیازمی باشد. مهلت دریافت اسناداستعلام ارزیابی کیفی: ازساعت ۸:۰۰ صبح تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۵ الی ساعت ۱۴:۰۰ تاریخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۴ مهلت ارسال پاسخ استعلام ارزیابی کیفی :تا ساعت ۱۴:۰۰ تاریخ ۱۴۰۴/۰۵/۱۹
اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار :
آدرس: استان خوزستان - شهرستان امیدیه- بلوار نفت- شرکت بهره برداری نفت و گاز آغاجاری/اداره تدارکات و امور کالا فکس: ۰۶۱۵۲۶۲۲۶۸۳
تلفکس : ۰۶۱۵۲۶۲۰۸۹۷
تلفن : ۰۶۱۵۲۶۲۲۲۷۳ داخلی ۲۳۱۷۰
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه :
مرکز تماس : ۴۱۹۳۴-۰۲۱
دفتر ثبت نام : ۸۸۹۶۹۷۳۷- ۸۵۱۹۳۷۶۸
شناسه آگهی : ۱۹۶۷۰۰۶
نوبت اول : ۱۴۰۴/۰۴/۲۹ نوبت دوم : ۱۴۰۴/۰۴/۳۰

روابط عمومی شرکت بهره برداری نفت و گاز آغاجاری

www.sharghdaily.ir